

moralite 4 m hosszú, 35 mm vastag, 7 cm széles;

„ 4 „ „ 58/58 „ „

„ 4 „ „ 29 „ „ 58 mm „

bagdadli 4 „ „ 12 „ „ 30 „ „

és m^3 -enként helyt Konstantinápolyban 42—52 frank érhető el.

Bulgáriában a politikai viszonyok élénk üzleti forgalom megindítására ma még épen nem kedvezők, de el kell ismerni, hogy a belső állapotok javításán szorgalmasan dolgoznak és a fejlődés az országban máris érezhető.

A szükséglet, kivéve Bulgáriának a Dunánál fekvő városait, kivétel nélkül saját terményekkel fedeztetik és a termelésnél első sorban báró Hirsch nagy erdőkihasználási vállalata említendő meg.

A kőriscsemeték egyszerű módon való nevelése.

Irta: Székely Mihály.

A kőrifa hazánkban, a legmagasabb és zordabb növényrégiók kivételével, majdnem mindenütt előfordul. Leginkább kedvelni látszik mégis a folyammenti berki földet, a kitűnő termőerejű áradmánytalajt, hol gyors, mondhatni buja növekvés mellett, aránylag rövid idő alatt hatalmas fává fejlődik. Egy általam ismert esetet akarok felhozni s ezért megemlítem, hogy a marosmenti pécskai kincstári erdőkben, melyek nagyjából részben árvizhordta iszaptalajon állanak, a kőris 80—100 év alatt oly szép és hatalmas törzsekké növekszik, melyek láttára a szemlélőt gyönyör és meglepetés fogja el. E helyütt a kőris ipari célokra mindig élénken keresik. Ára m^3 -enként tövön 8—9 frt, (a tölgy értékének majdnem a kétszerese), s egyes legszebb kőriscsemeték árverés útján 50—60 frt vételért érünk el. Nyilvánvaló már ezekből is, hogy a hazánkban élő fák között

kevés van, mely az erdész kiváló figyelmét, teljes méltánylását inkább megérdemelné, mint a kőrisfa.

Első sorban leginkább kell, hogy nyilvánuljon ez a méltánylás és figyelem a fa tenyésztésénél; épen a kőrisre nézve pedig a csemetenevelés és ültetés körül, mely az egyedüli számbavehető módja ez értékes fanem okszerű szaporításának. E pontnál ismét a gyakorlati gazdálkodás ama felettébb fontos kérdése oldandó meg, hogyan neveljünk gyorsan és olcsón, jó és sok ültetni való kőriscsemetét?

A kőriscsemeték nevelésére vonatkozó szakközleményekben és tankönyvi tételekben fel vannak sorolva mindama nehézségek, melyekkel e fanem csemetéinek magról való nevelése tényleg jár, s melyek, hogy el nem lankasztják a tenyésztéshez való kedvet, egyedül annak köszönhető, hogy a tenyészetekben erősebb a buzgalom, egyszerűzetet és elhatározás, semhogy kishitűen meghátrálnának. Pedig a nehézségek valóban nagymérvűek.

Már a magnak az ezt termő nagy fákról való begyűjtése igen fáradságos és költséges munka. Ha a magot ősszel a gyűjtéskor elvetjük, az télen át az egerek nagymérvű károsításának van kitéve; ha pedig a vetést tavasszal eszközöljük, a csemeték csak az arra következő tavaszon, egy teljes év lejárta után, kelnek ki, ha ugyan csirázóképes volt a begyűjtött mag s átteleltetés közben sem romlott meg. A tavaszi vetésre következő nyáron, midőn a mag a földben szünetel, a talajt fű és gyomok borítják el; gyomláltatni nem igen merjük, mert a vékonyan takart mag a kihuzott gyomok gyökerei által kilódittatik. Mindeme kritikus körülmények között gyakran minden törekvésünk kárba veszett, vagy legfeljebb ahhoz az eredményhez jutunk, hogy egyetlenlen vetényágakat nyerünk, majd sűrűbb, majd teljesen kimaradt foltokkal; egyes szálak nyurgán felmagasodtak, mások alig látszanak még ki a földből.

Egészben véve költséges és fáradságos munkával sem értük el ama célunkat, hogy a kívánt mennyiségű és egyformán jó minőségű ültető anyagot nyerjünk.

Van a kőriscsemeték szaporításának egy módja, melyet mindeddig kevés szóra méltattak, mondhatni csakhogy épen megemlítik némely közlemények, a mely pedig a kőristenyészítő teljes figyelmét és az arra való helyeken a legkiterjedtebb alkalmazásbavételt okvetlenül megérdemli, mert nagymennyiségű jó csemetét biztosan, olcsón és gyorsan nevelhetünk általa, ez a kőriscsemeték palántanevelése.

A kőriscsemetéknek fentebb említettem igazi termőhelyén: az áradványtalajon, önként kínálkozik ez a mód. Itt az anyafákról lehulló mag ugyanis kitűnő csirázó ágyra talál, mert e helyeket csaknem évente egy-egy friss iszapréteg gazdagítja, mely a magvak befogadására kiválóan alkalmas. Ezért az anyafák alját minden jó magtermő év után a csemeték nagy bősége lepi el. A kitűnő talaj s az anyafák mérsékelt védelme azok a természetes tényezők itt, melyek mellett a csemeték vidoran, erőteljesen és egyformán fejlődnek, s egy év leforgása alatt mintegy 15 cm magasságot érnek el. Dúsan fejlett gyökérzetük nem hatol mélyre, úgy hogy kézzel is, de helyesebben ásóval csoportosan, sértetlenül és könnyen kiszedhetjük őket.

Az egy éves kész csemetéket (palántákat), melyek a szabadba való kiültetésre, kivált erős fű- és gyomnövényes helyen, még gyengék volnának, kora tavasszal a csemetekert előre elkészített ágyacskáinak soraiba ültetjük be, hegyezett ültető fa segítségével, úgy, a miként a vetemény- és gazdasági kertekben a növénypalántákat beültetni szokás. A munka rendkívül egyszerű, gyorsan és olcsón végezhető s ha csak némileg gondos eljárás mellett történik a beültetés, a siker bizonyos; ritka kivétel, hogy csak elenyészőleg, csekély százalék is kimaradjon.

Ez átültetéssel egyszersmind a csemeték egyszeri átiskolázása is teljesítettén, azok már ez okból is élénk és erőteljes növekvésnek indulnak s ez év őszig ugy gyökérzetükre, valamint törzsecskéjük és koronájukra nézve a kívánható legjobb ültetni való csemetévé fejlődnek.

Kevés összehasonlításból legott kitünik az eljárás pénzügyi és gazdasági előnye.

A kőrispalánták kiszedése és átültetése semmi esetre sem kerül több esetleg még kevesebb költségbe, mint a mag begyűjtése vagy vásárlása és annak elvetése került volna, s az elvetett mag kétes sikerére még egy évig várnunk is kell, míg a palántaültetéssel az egy éves csemetét már készen kaptuk; teljes két évvel hamarabb értük el tehát kitűzött célunkat.

Palántáink a beültetéskor számukra biztosított megfelelő térségű új helyükön egyformán és erőteljesebben fejlődnek, mint a magvetés esélyei között egyenlőtlenül létrejött csemeték.

A szembeötlő eredmény, illetve haszon tehát az, hogy idő- és költség meggazdálkodással hamarabb jutunk eredményre. Ez eredmény bizonyos és tökéletes. A tenyészév végén, vagyis a palánta ültetésre következő őszön, megelégedetten és örömmel eltelve szemlélhetjük szép, egyenletes csemetetábláinkat, melyek az értékes fanem szaporítására a kitűnő ültetni való anyagot bő mennyiségben szolgáltatják. Kísérletet tettünk már e mód szerint, s állithatom, hogy a legjobb eredménnyel.
